

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 650/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/101/2023 z 24. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 19. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7Cdo/101/2023 z 24. januára 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“) sa žalobou doručenu bývalému Okresnému súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) 22. augusta 2007 domáhala proti sťažovateľovi (žalovanému) vyporiadania rozvodom ich manželstva zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“). Okresný súd rozsudkom č. k. 9C/171/2007-1004 z 26. októbra 2018 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu tak, že nehnuteľnosť – trojizbový byt v katastrálnom území [REDACTED] v hodnote 130 463,17 eur a hnutel'né veci spolu v hodnote 4 779,92 eur prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne, nehnuteľnosť – garáž v katastrálnom území [REDACTED] v hodnote 16 969,57 a hnutel'né veci spolu v hodnote 3 883,68 eur prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa, finančné prostriedky na viacerých účtoch v bankách prikázal stranám sporu do podielového spoluvlastníctva, každému v podiele 1/2, záväzok – nesplatený zostatok

na mladomanželskej pôžičke poskytnutej stranám sporu bankou prikázal stranám sporu do podielového spoluvlastníctva, každému v podiele 1/2 a žalobkyňu zaviazal zaplatiť sťažovateľovi na vyrovnanie jej podielu sumu 57 087,07 eur. Okresný súd zároveň zaviazal strany sporu spoločne a nerozdielne zaplatiť štátu súdny poplatok; žiadnej strane sporu nepriznal právo na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, v ktorom namietal, že okresný súd nesprávne zistil skutkový stav, keď v rámci vyporiadania masy bezpodielového spoluvlastníctva nevyporiadal aj spoluvlastnícky podiel na pozemku (zastavaná plocha a nádvorie), na ktorom je postavený bytový dom vo veľkosti 7891/564647, ako aj to, že okresný súd nesprávne právne posúdil vec, keď do masy bezpodielového spoluvlastníctva nezahrnul ďalšiu nehnuteľnosť – jednoizbový byt v Bratislave.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 7Co/134/2019-1158 z 28. októbra 2020 zmenil prvú výrokovú vetu rozsudku okresného súdu tak, že prikázal do vlastníctva žalobkyne nehnuteľnosti – trojizbový byt v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] vo veľkosti podielu 1/1, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve vo veľkosti 7891/564647 a spoluvlastnícky podiel na pozemku (zastavaná plocha a nádvorie), na ktorom je dom postavený, vo veľkosti 7891/564647 v hodnote 130 463,17 eur. Vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Žalobkyni proti žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ (povinne zastúpený advokátom) podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

5.1. Za vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ považoval postup krajského súdu, ktorým zmenil prvú výrokovú vetu rozsudku okresného súdu o prikázaní nehnuteľností do vlastníctva žalobkyne tak, že do nej zahrnul aj spoluvlastnícky podiel na pozemku (zastavaná plocha a nádvorie), na ktorom je dom postavený, ktorý nadobudli až po rozvode manželstva, a teda *de facto* rozhodol v neprospech sťažovateľa, ktorý sa proti rozsudku okresného súdu odvolal. Napriek tomu, že spoluvlastnícky podiel na tomto pozemku sleduje režim bytu, v situácii, keď bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo pred povolením vkladu vlastníckeho práva správnym orgánom, nemohol byť predmetom vyporiadania v danom konaní, ale strany sporu ho mohli nadobudnúť len do podielového spoluvlastníctva a následne ho vyporiadať.

5.2. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že rozhodnutie krajského súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP] týkajúcej sa oceňovania vecí patriacich do BSM, konkrétne rozhodnutí sp. zn. 1MCdo/12/2011, sp. zn. 3Cdo/174/2012, sp. zn. 7Cdo/9/2012, ako aj judikátu R 42/1972. V tejto súvislosti namietal, že krajský súd nenapravil pochybenie okresného súdu, ktorý pri svojom rozhodovaní 26. októbra 2018 vychádzal zo znaleckého posudku znalca z odboru stavebníctva, odvetvia pozemných stavieb, odhadu hodnoty nehnuteľností, odhadu hodnoty stavebných prác zo 7. októbra 2016, ktorý bol neaktuálny a ktorý napriek konštatovaniu, že nie je viazaný návrhmi strán sporu, neuložil znalcovi, aby znalecký posudok doplnil o aktuálnu hodnotu bytu s prislúchajúcim spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu.

5.3. Za nesprávne právne posúdenie veci sťažovateľ považoval aj záver krajského súdu, že ďalšia nehnuteľnosť – jednoizbový byt v Bratislave nepatrí do BSM, v súvislosti s čím mu vytkol vady v procese dokazovania.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie sťažovateľa uplatnené podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 § CSP, rozhodol o jeho odmietnutí podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

6.1. Vo vzťahu k dovolacej argumentácii sťažovateľa, že rozhodnutie krajského súdu, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu, je v jeho neprospech, najvyšší súd s poukazom na zákaz *reformácie in peius* uviedol, že to bol výlučne sťažovateľ, ktorý v odvolaní proti rozsudku okresného súdu namietal nevyporiadanie aj spoluvlastníckeho podielu na pozemku (zastavaná plocha a nádvorie), na ktorom je postavený bytový dom vo veľkosti 7891/564647, pričom sa domáhal vyporiadania právneho vzťahu aj k tomuto pozemku, inak považoval postup okresného súdu za chybný, keďže do vyporiadacej hodnoty bezpodielového spoluvlastníctva zahrnul aj cenu tohto pozemku, ktorý nevyporiadal. Ak potom krajský súd pristúpil na odvoláciu žiadosť sťažovateľa a napadnutým výrokom rozsudku vyporiadal predmetný spoluvlastnícky podiel k pozemku, a tento spôsob vyporiadania žalovaný bližšie nekonkretizoval, prikázaním spoluvlastníckeho podielu k pozemku, na ktorom je postavený bytový dom, v ktorom sa nachádza vyporiadavaný byt v prospech žalobkyne práve do jej vlastníctva, pri súčasnom zaviazaní žalobkyne vyplatiť sťažovateľovi vyrovnávací podiel (inak k zaplateniu ktorého bola žalovaná zviazaná už v napadnutom rozsudku okresného súdu) nejde o situáciu, v ktorej by odvolací súd nevyhovел odvolaniu sťažovateľa a rozhodol v jeho neprospech. Zmyslu a účelu toho, aby v niektorých prípadoch odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie aj v širšom rozsahu, ako požaduje odvolateľ, je predovšetkým taký, aby sa zabránilo tomu, že by v jednom konaní boli vydané rozhodnutia obsahujúce vzájomne rozporné výroky, v danom prípade zviazanie žalovanej zaplatiť sťažovateľovi vyrovnávací podiel aj za spoluvlastnícky podiel na spornom pozemku bez jeho prikázania do jej vlastníctva výrokom rozsudku, čo bolo podstatou aj dovolacej argumentácie sťažovateľa v danej časti odvolania. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že sťažovateľ v odvolaní a ani v priebehu celého základného konania nenamietal, že by spoluvlastnícky podiel k spornému pozemku do bezpodielového spoluvlastníctva nepatril, táto námietka z jeho strany prvýkrát odznela až v dovolaní. Dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v základnom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť. Dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

6.2. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že pri určovaní ceny vyrovnaných nehnuteľností súdy nižších inštancií vychádzali zo znaleckého posudku vypracovaného v roku 2016, ktorý bol v čase ich rozhodovania neaktuálny, najvyšší súd konštatoval, že zistenie ceny nehnuteľnej veci v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je otázkou skutkovou, nie právnou, preto nemôže založiť prípustnosť dovolania opierajúceho sa o riešenie otázky zásadného právneho významu. V dovolaní sťažovateľ spochybňuje skutkové zistenia podávajúce sa zo znaleckého dokazovania, z ktorého súdy nižšej inštancie vychádzali pri určení hodnoty nehnuteľností,

a predkladá vlastnú verziu hodnotenia dôkazov (založenú na nutnosti aktualizácií znaleckého posudku), podľa ktorej možno dospieť k záveru o inej hodnote nehnuteľností. Tým, že sťažovateľ na odlišných skutkových záveroch buduje iný názor na stanovenie hodnoty vyporiadavanej veci, nespochybňuje v skutočnosti právne posúdenie veci odvolacím súdom, ale skutkové zistenia, ktoré boli pre právne posúdenie veci odvolacím súdom rozhodujúce, a uplatňuje dovolací dôvod zmätočnosti podľa § 420 CSP, ktorým však prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie podľa § 421 CSP založiť nemožno. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky relevantnej podľa § 421 ods. 1 CSP dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priesiaci sa koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania.

6.3. Ani v súvislosti s námietkou, že ďalšia nehnuteľnosť – jednoizbový byt v Bratislave nepatrí do BSM, sťažovateľ nepredložil žiadnu právnu otázku (odvolacím súdom riešenú odlišne od ustálenej praxe dovolacieho súdu), ktorou bola podľa jeho názoru založená prípustnosť ním podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady na uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] tvrdí, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nepreskúmateľné z dôvodu jeho arbitrárnosti a zmätočnosti. Nestotožňuje sa so záverom najvyššieho súdu, že v jeho prípade nedošlo k porušeniu zákazu *reformatio in peius*, keďže pri nepodaní odvolania by bol v lepšej pozícii než tej, do ktorej sa dostal po rozhodnutí krajského súdu. Nesúhlasí ani so záverom najvyššieho súdu, že zistenie ceny nehnuteľnej veci v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je otázkou skutkovou, nie právnou, a teda že zo strany krajského súdu nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu – rozhodnutí sp. zn. 1MCdo/12/2011, sp. zn. 3Cdo/174/2012, sp. zn. 7Cdo/9/2012, ako aj judikátu R 42/1972.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/101/2023 z 24. januára 2024 vydaným v konaní o vyporiadaní BSM, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné (body 6 až 6.2.).

9. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného sudu sú predmetom kontroly zo strany ústavného sudu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. US 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu

všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

10. Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva po jeho zániku upravujú ustanovenia § 149 Občianskeho zákonníka.

11. V prípade žaloby na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov súdom ide o tzv. *iudicium duplex*, teda konanie, v ktorom majú jeho účastníci zároveň postavenie žalobcu i žalovaného. Podaním návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa uplatňuje aj právo sťažovateľa na vyporiadanie tohto bezpodielového spoluvlastníctva manželov súdom. Z postavenia sporových strán, ktorí sú jeden aj druhý zároveň žalobcom a žalovaným, vyplýva aj to, že jeden bez druhého nemôže žalobou sám disponovať. Podaním žaloby na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vzniká druhej sporovej strane v prípade podania (ďalšej) žaloby na vyporiadanie tohto bezpodielového spoluvlastníctva manželov prekážka litispendencie (m. m. IV. ÚS 479/2018). Z povahy veci tak nemožno uvažovať ani o porušení zákazu *reformatio in peius* v zmysle čl. 16 ods. 3 CSP.

12. „Podstata vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva spočíva v jeho likvidácii. Pod vyporiadanim bezpodielového spoluvlastníctva sa rozumie komplexné riešenie majetkových vzťahov medzi bývalými spoluvlastníkmi. Predmetom vyporiadania je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku ako spoločný majetok. Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva sa vykonáva ako vyporiadanie v tzv. širšom zmysle, to znamená, že do úvahy sa berú a vyporiadávajú aj spoločné pohľadávky a záväzky manželov vzniknuté za trvania bezpodielového spoluvlastníctva; toto vyporiadanie sa však vykoná iba medzi manželmi, nie aj vo vzťahu k tretím osobám, ktoré nie sú účastníkmi vyporiadania. Vyporiadanie pozostáva jednak zo stránky kvalitatívnej, t. j. z usporiadania vlastníctva k jednotlivým veciam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva, jednak zo stránky kvantitatívnej, ktorá sa týka hodnotových podielov bývalých bezpodielových spoluvlastníkov na spoločnom majetku... Dôkazné bremeno, že vec bola nadobudnutá za trvania manželstva, leží na tej strane, ktorá tvrdí, že určitá vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak sa toto nadobudnutie preukáže a druhý z manželov tvrdí skutočnosti, ktoré vec z bezpodielového spoluvlastníctva vylučujú, bude na ňom spočívať dôkazné bremeno týkajúce sa týchto skutočností... Navrhovaným spôsobom vyporiadania, najmä z hľadiska toho, ako treba vyporiadanie vykonať, komu majú byť prikázané jednotlivé časti spoločného majetku a ocenením vecí, súd nie je viazaný. Pri oceňovaní vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa pri vyporiadaní uplatňuje zásada, podľa ktorej treba vychádzať z ich stavu (z hľadiska veku, kvality či miery opotrebenia) ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, avšak z ich ceny v čase, kedy dochádza k vyporiadaniu... Nehnuteľnosti musia byť označené spôsobom vyžadovaným zákonom č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov.“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. *Občiansky zákonník I. § 1 – 450. Komentár*. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 1188 – 1231.).

13. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate vyjadruje nesúhlas s tým, že na základe dovolania, ktoré podal, najvyšší súd neuskutočnil meritórny dovolací prieskum rozhodnutia krajského súdu. Napadnuté unesenie najvyššieho súdu považuje za zmätočné a arbitrárne, nerešpektujúce jeho

vlastnú judikatúru týkajúcu sa ocenenia vyporiadavaného bezpodielového spoluvlastníctva manželov (bod 7).

14. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či v konkrétnej veci sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v rámci takého konania do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu, ktorý nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Je preto vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná alebo formalistická a aby bola čo najstálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

15. Ústavný súd tak zameril svoju pozornosť na to, či najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody svojho rozhodnutia, a teda či účinky jeho dovolacej právomoci boli zlučiteľné s právom strany sporu na prístup k súdu a súčasne či zo strany najvyššieho súdu došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to so zreteľom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia.

16. V posudzovanom prípade najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne opísal priebeh dovtedajšieho súdneho konania (body 1 a 2 napadnutého uznesenia), uviedol dovolacie námietky sťažovateľa (bod 3 napadnutého uznesenia) a nadväzne aj dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa, pri ktorých posudzovaní poukázal aj na relevantnú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa obsahu práva na spravodlivý proces (body 5 až 38 napadnutého uznesenia). Námietku sťažovateľa, že rozhodnutie krajského súdu, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu, je v jeho neprospech, najvyšší súd vyvrátil poukazom na to, že krajský súd pristúpil na odvolaciu žiadosť sťažovateľa a napadnutým výrokom rozsudku vyporiadal predmetný spoluvlastnícky podiel k pozemku, a tento spôsob vyporiadania žalovaný bližšie nekonkretizoval, prikázaním spoluvlastníckeho podielu k pozemku, na ktorom je postavený bytový dom, v ktorom sa nachádza vyporiadavaný byt v prospech žalobkyne práve do jej vlastníctva, pri súčasnom zaviazaní žalobkyne vyplatiť sťažovateľovi vyrovnávací podiel (inak k zaplateniu ktorého bola žalovaná zaviazaná už v napadnutom rozsudku okresného súdu), nejde o situáciu zakladajúcu zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Aj námietku sťažovateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, pri ktorých riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (bod 7), najvyšší súd vyvrátil poukazom na to, že zistenie ceny nehnuteľnej veci v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je otázkou skutkovou, nie právnou, preto nemôže založiť prípustnosť dovolania opierajúceho sa o riešenie otázky zásadného právneho významu.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd primeraným spôsobom reagoval na dovolacie námietky sťažovateľa (povinne zastúpeného advokátom), pričom v okolnostiach prípadu žiadna právna otázka podstatná pre rozhodnutie o merite veci neostala nezodpovedaná. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.).

18. Ako bolo uvedené (bod 12), za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať právny názor, podľa ktorého pri oceňovaní vecí patriacich do vyporiadavaného BSM sa vychádza zo stavu vecí ku dňu zániku BSM, avšak z ceny v čase, keď dochádza k vyporiadaniu (k tomu pozri aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/53/2019 z 31. marca 2020).

19. „Ide o cenu, za ktorú je možné porovnateľnú vec v rozhodnej dobe a na danom mieste reálne predat'. Pri zisťovaní ceny veci, ktorá tvorí predmet bezpodielového spoluvlastníctva, je určujúca jej všeobecná cena stanovená v závislosti od situácie na trhu v danom mieste a čase, ku ktorému sa bezpodielové spoluvlastníctvo vyporiadava. Aplikácia inej než trhovej ceny by neoprávnene zvýhodňovala toho z bývalých manželov, do výlučného vlastníctva ktorého by vec v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva vlastnícky pripadla... Pravidlo ocenenia spoločných vecí na základe cenových pomerov platných v dobe vyporiadania podľa stavu vecí ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva sa však neuplatňuje bezvýnimčne. Súdna prax pripúšťa možnosť odchyliť sa od uvedenej zásady v odôvodnených prípadoch. Táto zásada sa uplatní predovšetkým vtedy, ak pôjde o vec, ktorú užíval na základe dohody ten účastník, ktorému je vec prikazovaná, alebo ak ju užívali obaja a nedošlo k jej nadmernému alebo mimoriadnemu opotrebeniu či poškodeniu. Pri veciach, ktoré má jeden z manželov vydať druhému manželovi, sa spravidla musia určiť obidve ceny a podľa konkrétnych okolností prípadu rozhodnúť o tom, na či vrub pôjde opotrebenie, resp. iné zmeny alebo záväzky spojené s vecou. Ak vec má na základe vyporiadania zostať tomu, kto túto vec od zániku bezpodielového spoluvlastníctva užíval, obvykle sa bude vychádzať z ceny veci v čase zániku bezpodielového spoluvlastníctva bez ohľadu na cenové pomery v čase vyporiadania; opotrebenie i náklady tu pôjdu na vrub tohto manžela. Pokiaľ hodnota veci od zániku bezpodielového spoluvlastníctva podstatne klesla v dôsledku neudržiavania a neužívania oboma manželmi, či v dôsledku iných mimoriadnych okolností, bude namieste, aby tento pokles hodnoty postihol oboch účastníkov, ibaže by tento stav zaviniel výlučne jeden z nich. V prípade objektov bývania užívaného tretími osobami sa pri oceňovaní podľa súdnej praxe spravidla vychádza zo stavu veci, ktorý tu je v čase rozhodovania súdu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva, nie zo stavu veci v čase jeho zániku (napr. ak pôjde o oprávnené užívanie bytu na dobu neurčitú alebo o užívanie s právom na bytovú náhradu a pod.). (Števíček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. *Občiansky zákonník I.* § 1 – 450. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 1188 – 1231.).

20. Preskúmaním obsahu dovolania (tvoriaceho prílohu ústavnej sťažnosti) ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ spôsobom uvedeným v predchádzajúcom bode svoje dovolacie dôvody vymedzil (§ 432 ods. 2 CSP).

21. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (čl. 6 CSP).

22. Pokiaľ bol sťažovateľ presvedčený, že krajský súd nenapravil pochybenie okresného súdu, ktorý pri svojom rozhodovaní 26. októbra 2018 vychádzal zo znaleckého posudku znalca z odboru stavebníctva, odvetvia pozemných stavieb, odhadu hodnoty nehnuteľností, odhadu hodnoty stavebných prác zo 7. októbra 2016, ktorý bol neaktuálny, nič mu nebránilo, ak z objektívnych dôvodov nemohol predložiť súkromný znalecký posudok (§ 209 CSP), využiť služby niektorej z certifikovaných realitných kancelárií, ktoré v relatívne krátkom čase vedia svojim klientom

vypracovať „posudok“, súčasťou ktorého je stanovenie hodnoty tej-ktorej nehnuteľnosti na základe jej technického a právneho stavu v reálnom čase, a tento dokument predložiť všeobecnému súdu. Nečinnosť sťažovateľa, ktorý v konaní pred okresným súdom a krajským súdom nebol právne zastúpený advokátom (ktorý je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi, ako aj postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné; pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb), nemohla byť zhojená až v dovolacom konaní.

23. Základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania (strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania (strana sporu) uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (m. m. IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

24. Medzi uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu